

TÜRKİYE’NİN TEKNOLOJİK GELİŞMESİNDE İNOVASYON (YENİLİK) MERKEZİ TEKNOPARKLAR VE SAĞLANAN TEŞVİKLER

Metin EREN(*)

1 - GİRİŞ

Küreselleşmenin ve teknolojik ilerlemelerin günümüzde meydana getirdiği yapı, işletmelerin daha yoğun ve dinamik bir ortamda çalışma yapmasını beraberinde getirmiştir. Oluşan bu yapıda inovasyon (yenilik), ülkelerin birbiri ile ekonomik ve teknolojik açıdan rekabet edebilmesi, diğer ülkelere nazaran üstünlüğünü ele geçirebilmesi için vazgeçilmez bir temel kaynak haline gelmiştir. Daha sonraları dünya ülkeleri, inovasyonu (yeniliği) teşvik etmek ve diğer ülkelerle uluslar arası platformda daha çok rekabet edebilmek için bir model arayışına girmişlerdir. Bu arayış sonucunda, dünyada ilk örneği ABD’de kurulan **Teknopark Modeli** oluşturma fikri doğmuştur. ABD’deki Stanford Üniversitesi ile sanayinin işbirliği sayesinde oluşan ve bugün tüm dünyada ilk teknopark uygulaması olarak bilinen Silikon Vadisi (Silicon Valley), diğer ülkelerdeki teknopark uygulamalarına ilham kaynağı olmuştur.

Teknoparkların gelişimi, ilk olarak Amerika’da 1950’li yılların başında başladığı halde, Batı Avrupa’da 1970’li yıllarda başlamış, Uzak Doğu ülkelerinde ise başlaması ancak 1980’li yıllarda mümkün olabilmıştır. Son otuz yıllık zaman diliminde ise teknoparklar konusu tüm dünyada zirve yapmıştır.

Ülkemizde ise, “Üniversiteler, araştırma kurum ve kuruluşları ile üretim sektörlerinin işbirliği sağlanarak, ülke sanayinin uluslararası rekabet edebilir ve ihracata yönelik bir yapıya kavuşturulması amacıyla” kurulan teknoparkların yasal zemini **4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu** ile 06.07.2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Daha sonra bu kanunda, 12.03.2011 tarihinde yayınlanan 6170 sayılı Kanun ile bazı maddelerinde çok önemli değişiklikler yapılmıştır.

(*) Vergi Müfettişi

Tüm bu açıklamalar ışığında, üniversite-sanayi işbirliği sayesinde teknolojiyi geliştirme odaklı hareket ederek bilimsel çalışmalar yapan şirketlerin aynı mekanda buluşmasını sağlayarak ülke ekonomisine katma değer yaratan şirketlere ortam hazırlayan teknoparklara sağlanan vergisel teşviklere yer verilecektir. Daha sonra ise, ülkemizin bilim ve teknolojide daha hızlı gelişebilmesi için gerekli olan teknoparkların karşılaştıkları mevcut sorunlarına ve bu sorunlara karşılık alınması gereken önlemlere değinmeye çalışacağız.

2- ÜLKEMİZDEKİ TEKNO PARKLAR HAKKINDA UYGULANAN VERGİSEL TEŞVİKLER

2.1- Gelir ve Kurumlar Vergisi Mükelleflerine Sağlanan Vergisel Avantajlar

Mükelleflerin münhasıran, teknoloji geliştirme bölgelerinde gerçekleştirdikleri yazılım ve Ar-Ge faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar gelir ve kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

4691 Sayılı Kanun'un Geçici 2. maddesinin 6170 Sayılı Kanun'la değişik birinci fıkrası uyarınca, teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren mükelleflerin, bölgedeki yazılım ve Ar-Ge faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar, faaliyete başlanılan tarihten itibaren bağımsız olmak üzere, 31.12.2023 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden istisna edilmiştir. Geçici 2. maddenin yürürlüğe girdiği 01.01.2004 tarihinden önce teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren mükelleflerin, bölgedeki yazılım ve Ar-Ge faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar da faaliyete başlama tarihinden bağımsız olarak 31.12.2023 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır. Ancak Bölgede faaliyet gösteren mükelleflerin bölge dışında gerçekleştirdikleri kazançlar, yazılım ve Ar-Ge faaliyetlerinden dolayı elde edilse de istisna kapsamına tabi değildir.

Kanunda istisna uygulaması açısından, açık bir düzenleme yapılmadığına göre, mükellefin tam ya da dar mükellefiyet esasına göre vergilendirilmesinin bir önemi yoktur.¹

2.1.1- İstisna Kapsamına Giren Faaliyetler

Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde, sadece Ar-Ge ve Yazılım faaliyetlerinden elde edilen kazançlar 31.12.2023 tarihine kadar istisna kapsamına tabi tutulmuştur.

Araştırma ve Geliştirme (Ar-Ge): Araştırma ve geliştirme, kültür, insan ve toplumun bilgisinden oluşan bilgi dağarcığının artırılması ve bunun yazılım dahil yeni süreç, sistem ve uygulamalar tasarlamak üzere kullanılması için sistematik bir temelde yürütülen yaratıcı çalışmaları,"

Yazılım: Bir bilgisayar, iletişim cihazı veya bilgi teknolojilerine dayalı bir diğer cihazın çalışmasını ve kendisine verilen verilerle ilgili gereken işlemleri yapmasını sağlayan komutlar dizisinin veya programların ve bunların kod listesini, işletim ve kullanım kılavuzlarını da içeren belgelerin, belli bir sistematik içinde, tasarlama, geliştirme şeklindeki ürün ve hizmetlerin tümü ile bu ürün ya da mal ve hizmetlerin lisanslama, kiralama ve tüm hakları ile devretme gibi teslim şekillerinin tümü," olarak tanımlanmıştır.

2.1.2- Bölgede Faaliyete Geçilmeden Önce Başlatılmış Projelerden Sağlanan Kazançların İstisna Kapsamında Değerlendirilip Değerlendirilmeyeceği

Mükelleflerin bölgede faaliyete geçtikleri tarih itibarıyla tamamlamış oldukları yazılım ve Ar-Ge'ye dayalı projelerden elde edecekleri kazançların istisna kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir.

¹ Beyanname Düzenleme Kılavuzu, Maliye Hesap Uzmanları Derneği, 2012, s. 619.

Diğer taraftan, mükelleflerin bölgede faaliyete geçmeden önce başlayıp, bölgede faaliyet geçtikten sonra da devam ettirdikleri yazılım ve Ar-Ge'ye dayalı projelerden sağladıkları kazancın, ancak projenin bölgede gerçekleştirilen kısmına ilişkin kazanç kısmı istisnadan yararlanabilecektir.

Elde edilen kazancın ne kadarının bölgede gerçekleştirilen çalışmalara ilişkin olduğu, bölgede faaliyete başlanmasından sonra ortaya çıkan maliyetin projenin başlangıcından tamamlanmasına kadar geçen dönemde oluşan maliyete oranı kullanılmak suretiyle belirlenecektir. Daha sağlıklı bir sonuç verecekse, mükelleflerin başka bir yöntem kullanmak suretiyle de (kullanılan doğrudan işgücü miktarı gibi) bu ayrımı yapabilmeleri mümkün bulunmaktadır.²

2.1.3- İstisna Tutarının Tespiti

4691 sayılı Kanunun geçici 2'nci maddesinde yer alan istisna, bir kazanç istisnası olup istisna kapsamındaki faaliyetlerden elde edilen hasılatın bu faaliyetler nedeniyle yüklenilen gider ve maliyet unsurlarının düşülmesi sonucu bulunacak kazancın tamamı kurumlar vergisinden istisna olmaktadır. İstisna kazancın ve bu bağlamda kurumlar vergisi matrahının tespiti açısından, Kanun uygulaması kapsamında bulunan ve bulunmayan hasılat, maliyet ve gider unsurlarının ayrı ayrı izlenmesi ve istisna kapsamında olan faaliyetlere ait hasılat, maliyet ve gider unsurlarının, diğer faaliyetlerle ilişkilendirilmemesi ve kayıtların da bu ayrımı sağlayacak şekilde tutulması gerekmektedir.

Kanun uygulaması kapsamında istisna olan faaliyetlerin zararlar sonuçlanması halinde, bu zararların istisna kapsamında olmayan diğer faaliyetlere ilişkin kazançlardan indirilmesi mümkün değildir. Bölgede faaliyet gösteren mükelleflerin, 4691 sayılı Kanun kapsamı dışındaki ticari işlemlerinden elde edecekleri gelirleri ile olağandışı gelirlerinin istisna kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir. Bu kapsamda, nakitlerin değerlendirilmesi sonucu oluşan faiz gelirleri, yabancı para cinsinden aktifler dolayısıyla oluşan kur farkları ve iktisadi kıymetlerin elden çıkarılmasından doğan gelirler istisna kapsamında değerlendirilmemektedir. Bölgede faaliyet gösteren gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine, diğer kurumlardan geri ödeme koşuluyla sermaye desteği olarak sağlanan yardımlar, borç mahiyetinde olduğundan bu yardımların ticari kazanca dahil edilmesi söz konusu olmamaktadır.

Diğer taraftan, teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren mükelleflere, istisnadan yararlanan Ar-Ge projelerine ilişkin olarak, TÜBİTAK ve benzeri kurumlar tarafından ilgili mevzuat çerçevesinde hibe şeklinde sağlanan destek tutarları ile diğer kurumların bu mahiyetteki her türlü bağış ve yardımları, kurum kazancına dahil edilecek ve istisnadan yararlandırılmaktadır.

2.1.4- Müşterek Genel Giderler ve Amortismanların Dağıtımı

İstisna kapsamına giren faaliyetler ile bu kapsama girmeyen işlerin birlikte yapılması halinde, müşterek genel giderlerin bu faaliyetler ile ilgili olarak cari yılda oluşan maliyetlerin birbirine oranı esas alınarak dağıtılması gerekir.

İstisna kapsamına giren ve girmeyen faaliyetlerde müştereken kullanılan tesisat, makine ve ulaştırma vasıtalarının amortismanlarının ise bunların her bir işte kullanıldıkları gün sayısına göre dağıtımının yapılması gerekmektedir. Hangi işlerde ne kadar süreyle kullanıldığı tespit edilemeyen sabit kıymetlere ilişkin amortismanlar, müşterek genel giderlerle birlikte dağıtımına tabi tutulmalıdır.

² Gelir ve Kurumlar Vergisi Beyanname Düzenleme Rehberi 2011, Vergi Denetmenleri Derneği Yayını, ss. 439-440

2.1.5- İstisna Kapsamındaki Kazançların Dağıtımı

Yönetici şirketler dahil olmak üzere bölgede faaliyet gösteren kurumların, bu bölgelerde elde ettikleri kazançları dağıtımaları halinde, dağıtılan kar payları üzerinden elde edilen hukuki niteliğine göre Gelir Vergisi Kanunu'nun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin (b) alt bendi ile Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 15 inci maddesinin ikinci fıkrası ve 30 uncu maddesinin üçüncü ve altıncı fıkraları uyarınca vergi kesintisinin yapılması gerekir.³

2.1.6- İstisna Uygulamasında Süre

İstisna, 31.12.2023 tarihine kadar uygulanacak olup, istisna süresinin başlangıç tarihi olarak, yönetici şirketten izin alınarak bölgede fiilen faaliyete geçilen tarih esas alınacaktır. Yönetici şirketlerin bu Kanun uygulaması kapsamında elde ettikleri kazançları da 31.12.2023 tarihine kadar kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

2.1.7- Bölgedeki İşyeri Kiralamalarında Gelir Vergisi Kesintisi

Bölgede faaliyet gösteren mükelleflerin vakıflardan taşınmaz kiralamaları halinde, vakfa yapacakları kira ödemeleri üzerinden (bu vakıfların Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış olup olmadığına bakılmaksızın), Gelir Vergisi Kanununun 94'üncü maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinin (b) alt bendine göre vergi kesintisi yapmaları gerekmektedir.

Yönetici şirketlerin ilgili mevzuat uyarınca anonim şirket olarak kurulması zorunlu olduğundan, bu şirketlerden yapılan kiralamalarda ödenen kira bedelleri üzerinden vergi kesintisi yapılmamaktadır.

2.1.8- Muhasebe Kayıtları

İstisnadan yararlanacak kazancın tespiti açısından, mükelleflerin istisna kapsamına giren faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları ile istisna kapsamında değerlendirilmeyecek faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarının ayırımı yapabilecek şekilde kayıtlarını tutmaları gerekmektedir.

2.2- Yönetici Şirkete Sağlanan Vergisel Avantajlar

4691 sayılı Kanunun 5. maddesinde tanımlanan yönetici şirket kavramı da 6170 sayılı kanunda değiştirilmiş şu şekli almıştır. Yönetici Şirket; "Bölgenin yönetimi ve işletilmesinden sorumlu yönetici şirketin kurucuları arasında, Bölgenin veya bulunduğu ilde yer alan en az bir üniversite veya ileri teknoloji enstitüsü ya da kamu Ar-Ge merkez ve enstitüsü bulunur. Kanuna uygun ve anonim şirket olarak kurulan, bölgenin yönetimi ve işletilmesinden sorumlu şirket" olarak tanımlanmıştır.

Yapılan bir başka değişiklikle yabancı özel hukuk tüzel kişileri, 6170 sayılı kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yönetici şirkete iştirak edebileceklerdir.⁴

Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin kurulması için gerekli altyapı, idare binası ve kuluçka merkezi inşası ile Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerini desteklemeye yönelik yönetici şirketçe yürütülen veya yürü-

³ Şener Demirci, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununda Yer Alan Yazılım ve Ar-Ge Faaliyetlerinden Elde Edilen Kazançlarda Kurumlar Vergisi, Vergi Raporu Dergisi, Ekim 2010, Sayı:133.

⁴ Kemal Atmaca, Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Yeni Dönem, Vergi Raporu Dergisi, Haziran 2012, Sayı:153.

tülecek kuluçka programları, teknoloji transfer ofisi hizmetleri ve teknoloji işbirliği programları ile ilgili giderlerin, yönetici şirketçe karşılanmayan kısmı, yardım amacıyla Bakanlık bütçesine konulan ödenekle sınırlı olmak üzere karşılanabilir.

Teknolojik Geliştirme bölgelerinde faaliyette bulunan işletmeler, bölgede başlatıp sonuçlandırdıkları Ar-Ge projeleri sonucunda elde ettikleri teknolojik ürünlerin üretilmesi için gerekli yatırımları, yönetici şirketçe uygun bulunması ve Bakanlık tarafından iznin çıkması ile bölge içerisinde yapabilirler. Söz konusu yatırıma konu teknolojik ürün üretim izni belgeleri, ilgili kurum ve kuruluş tarafından Bakanlık görüşü alınarak, öncelikle verilir. Bu yatırımlara ilişkin faaliyetler Vergi Usul Kanununa göre tutulması zorunlu olan defterlerde, yatırım yapan işletmelerin bölgede yürüttükleri Ar-Ge faaliyetlerinden ayrı olarak izlenecektir. Bu yatırımlar nedeniyle bölgede çalışan personel bu yatırımlar bölge dışında faaliyet gösteren işletmeler ve bunların personelinin tabi olduğu esaslar uygulanacaktır.

6170 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 5. maddesiyle değişen 4691 sayılı Kanunun 8. maddesinin ikinci fıkrasına göre; Yönetici Şirket, “Kanunun uygulanmasıyla ilgili düzenlenen kağıtlardan ve yapılan işlemlerden dolayı damga vergisi ve harçtan muaftır.” Kanun değişikliği yapılmadan önce ise, Kanunun uygulanmasıyla ilgili işlemlerde her türlü vergi, resim ve harçtan muaf tutulmuştur. Yapılan bu kanun değişikliği ile yönetici şirketlere uygulanan vergisel teşvikin kapsamı daraltılmış ve daha somut hale getirilmiştir. 6170 sayılı kanun ile 4691 sayılı Kanunun Geçici 2. maddesinin birinci fıkrası değiştirilerek, yönetici şirketlerin, bu kanunun uygulanması kapsamında yaptıkları faaliyetlerden elde ettikleri kazançlar 31.12.2023 tarihine kadar Gelir ve Kurumlar vergisinden muaf tutulmuştur.

Yapılan bu son düzenleme, Teknolojik Geliştirme Bölgelerinde faaliyet gösteren firmaların yazılım ve Ar-Ge faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar ile yönetici şirketlerin elde ettikleri istisna kazançları muafiyet süresinin 31.12.2023 tarihine kadar uzatılması aynı zamanda 5746 Sayılı Ar-Ge Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunla Getirilen Vergi Teşviklerindeki uygulanma süresiyle uyumlu hale getirilmiştir.

Gelir ve Kurumlar vergisi matrahına, yönetici şirketin hasılatından faaliyetle ilgili yüklenilen gider ve maliyetlerin indirilmesi sonucu ulaşılabacaktır. Yönetici şirketin Kanunda belirtilen faaliyetler sonucu doğan kazanç eğer zararla neticelenmiş ise, bu zararın diğer faaliyetler sonucu oluşu kardan indirilmesinin mümkün olup olmayacağı sonucu ortaya çıkacaktır. Bu durumda, yapılması gereken uğranılan zararın diğer faaliyetlerden elde edilen karla ilişkilendirilmeyecektir. Söz konusu istisna edilen faaliyet sonucu ortaya çıkan zarar, Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler satırında gösterilerek muhasebeleştirilecektir.

İstisna kapsamına giren faaliyetler ile istisna kapsamı dışında kalan faaliyetlerin birlikte yapılması sonucu oluşan müşterek genel giderler ve amortismanların dağıtımında, ilgili yıl içerisinde yapılan harcama maliyetlerinin birbirine oranlanmasıyla, amortisman uygulamasında ise istisna kapsamına giren ve girmeyen faaliyetlerde kullanıldıkları gün sayısına göre dağılım esas alınacaktır.

Yönetici şirketler istisna kapsamına giren kazançları dağıtmaları halinde ise, Gelir Vergisi Kanununun 94. maddesi gereğince Kâr dağıtımına yönelik tevkifatları yapmak zorundadır.

2.3- Bölgede Çalışanlara Sağlanan Vergisel Avantajlar

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunun geçici 2. maddesinin ikinci fıkrasında; bölge

içinde çalışan personellere uygulanan ücretlerle ilgili istisna hükmü şu şekilde düzenlenmiştir. “**Bölge de çalıştırılan araştırmacı, yazılımcı ve Ar-Ge personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri 31.12.2013 tarihine kadar her türlü vergiden müstesnadır. Yönetici şirket, ücreti gelir vergisi istisnasından yararlanan kişilerin bölgede fiilen çalışıp çalışmadığını denetler. Bölgede fiilen çalışmayanlara istisna uygulanmadığının tespit edilmesi halinde, ziyai uğratılan vergi ve buna ilişkin cezalardan yönetici şirkette ayrıca sorumludur.**” Bu madde hükümleri TÜBİTAK–Marmara Araştırma Merkezi Teknoloji Serbest Bölgesi yönetici şirketi, bu bölgede faaliyet gösteren Gelir ve Kurumlar vergisi mükellefleri ile bölgede çalışan araştırmacı, yazılımcı ve Ar-Ge personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri bakımından da uygulanır” şeklindedir.

6170 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile öncelikle personel tanımı yapılmış ve 4691 sayılı Kanunun geçici 2 maddesinin 2 fıkrası aşağıdaki şekilde değişikliğe uğramıştır.

“Bölgede çalışan; Ar-Ge ve destek personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri, **31/12/2023** tarihine kadar her türlü vergiden müstesnadır. Muafiyet kapsamındaki destek personeli sayısı Ar-Ge personeli sayısının yüzde onunu aşamaz. Yönetici şirket, ücreti gelir vergisi istisnasından yararlanan kişilerin Bölgede fiilen çalışıp çalışmadığını denetler. Ancak, Bölgelerde yer alan girişimcilerin yürüttükleri Ar-Ge projesi kapsamında çalışan Ar-Ge personelinin, Bölgede yürüttüğü görevle ilgili olarak yönetici şirketin onayı ile Bölge dışında geçirmesi gereken süreye ait ücretlerinin bir kısmı gelir vergisi kapsamı dışında tutulur. Kapsam dışında tutulacak ücret miktarı, Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak hazırlanacak yönetmelikle belirlenir. Yönetici şirketin onayı ile Bölge dışında geçirilen sürenin Bölgede yürütülen görevle ilgili olmadığının tespit edilmesi halinde, ziyaa uğratılan vergi ve buna ilişkin cezalardan ilgili işletme sorumludur.” denilmiştir.⁵

19.06.2002 tarihinde yayımlanan Teknoloji Bölgeleri Uygulama Yönetmeliğine göre, Bölgede çalışan araştırmacı, yazılımcı ve Ar-Ge personelinin ücretlerinin her türlü vergiden istisna edilebilmesi için söz konusu personel listesinin aylık olarak yönetici şirkete onaylatılması ve aylık olarak Maliye Bakanlığı’na beyanda bulunmaları gerekmektedir.

2.4- Sigorta Prim Teşviği

Personel ücretleri üzerinden hesaplanan **sigorta primi işveren hissesinin yarısı**, her bir çalışan için **beş yıl süreyle** Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. Örnek olarak, **2000 TL brüt** ücret alan çalışan için işverenin aylık ödediği: $2000 \text{ TL} * \%19,5 = 390 \text{ TL}$ sigorta priminin yarısı devletçe karşılandığından, işveren aylık $390 / 2 = 195 \text{ TL}$ ödeyip, 5. senenin sonunda: $195 * 12 * 5 = 11.700 \text{ TL}$ işçi başına daha az ödemiş oluyor.⁶

2.5- Katma Değer Vergisi Muafiyeti

TGBK’da, bölgede faaliyet gösteren gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin münhasıran bu böl-

⁵ Sergen Bayram, 5746 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ile 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu Kapsamında Ücret Gelir Vergisi Teşviği ve İstisnası ile Sigorta Prim Teşviğinin Değerlendirilmesi”, Bülten Dergisi, Eylül-Ekim 2011.

⁶ Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Teşvikleri, Temmuz 2011, Çevrimiçi: <http://www.baka.org.tr/uploads/4408teknolojigelistirmebolgeleritesvikleri-temmuz2011-su.pdf> Erişim Tarihi: 16.05.2012

gedeki yazılım ve Ar-Ge faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarına gelir ve kurumlar vergisi istisnası sağlanmasına rağmen, bu girişimcilerin faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlere katma değer vergisi istisnası sağlayan herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde faaliyetlerde bulunan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerince, gelir ve kurumlar vergisi istisnasının yanı sıra kendilerine katma değer vergisinde de istisna uygulanması yönünde istek ve beklentiler TGBK'nın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bölgede faaliyette bulunan girişimciler tarafından gündemde tutulmuştur. Bu istek ve beklentiler göz önüne alınarak 5035 sayılı Kanun'un 11. maddesiyle KDVK'ya geçici 20. madde eklenmek suretiyle, 01.01.2004 tarihinden itibaren bazı mal ve hizmetlere katma değer vergisi istisnası getirilerek bölgede faaliyette bulunmanın cazibesi vergisel olarak daha da artırılmıştır.⁷

2.5.1- İstisna Uygulamasının Kapsamı

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri kanunu'na eklenen 5035 sayılı Kanun'un 11. maddesiyle, teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyette bulunan girişimcilerin kazançlarının, gelir ve kurumlar vergisinden istisna bulunduğu süre içinde münhasıran bu bölgelerde ürettikleri ve **sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, sektörel, internet, mobil ve askeri komuta kontrol uygulama yazılımı** şeklindeki teslim ve hizmetlerinin katma değer vergisinden müstesnadır.

Aynı maddede, program ve lisans türleri itibarıyla istisnadan yararlanılacak bedele ilişkin olarak asgari sınır belirlemeye, istisna uygulanacak yazılım programlarını tanımlamaya ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları tespit etmeye Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.⁸

KDV istisnasına yönelik konu, bu güne kadar çok sayıda uygulama özelemler ve en son olarak ta 60 no'lu KDV sirkülerinde yapılan açıklamalarla şekillenmiştir. KDVK-60/2011-1 no'lu sirkülerin 3.6.4 bölümündeki "Teknoloji Geliştirme Bölgesinde Faaliyette Bulunanlara Yönelik İstisna" bölümünde yer almıştır. Sirkülerin sonuç bölümünde aşağıdaki gibidir.

"Buna göre, Teknoloji Geliştirme Bölgesinde faaliyette bulunan bir firmanın;

- Bölgede ürettiği "hastane bilgi yönetim sistemleri yazılımı programı" satışı ile bu yazılıma yönelik güncelleme işi Kanunun geçici 20/1 inci maddesine göre KDV'den istisna olacaktır. Güncelleme dışında bu yazılımla ilgili verilen bakım, destek (otomasyon) hizmetleri istisna kapsamında yer almamaktadır.

- Bölgede ürettiği eğitim yazılımları Kanunun geçici 20/1 inci maddesine göre KDV'den istisna olacaktır. Ancak, bu yazılımı teknoloji geliştirme bölgesinde faaliyette bulunan firmadan alan firmaların satışları genel hükümler çerçevesinde KDV'ye tabi tutulacaktır.

- Kanunun geçici 20/1 inci maddesi kapsamındaki teslim veya hizmetleri KDV'den istisna olacak, web sitesi aracılığıyla verdiği reklam hizmeti ise bu kapsamda yer almadığından KDV'ye tabi tutulacaktır.

- İşlevlerini yerine getirmek için yazılım kullanan ürün, aygıt, eşya vb. donanımlar ile bu donanımlara ilişkin hizmetler istisna kapsamına girmemektedir.

⁷ Filiz Özdemir, "Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde (Teknokentlerde) Ar-Ge Faaliyetlerinin Muhasebe Standartları İle Vergi Mevzuatı Açısından İncelenmesi ve Buna İlişkin Bir Uygulama Örneği", Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2010.

⁸ Erzurum Vergi Dairesi Başkanlığı'nın 23.12.2010 tarih ve B.07.1.GİB.4.25.15.01-2010-KDV-1303-2-16 Sayılı KDV İstisnası Özelgesi

- Bölgede ürettiği yazılımı farklı kişilere satması ya da satışın CD veya elektronik ortamda yapılması istisna uygulanmasına engel değildir. Ancak, bu yazılımın bayilerce satışında istisna uygulanmayacaktır.

- Bölgede üretilen yazılımın Kanunun 11 ve 12'nci maddeleri kapsamında ihraç edilmesi halinde, bu ihracata ilişkin yüklenilen KDV'nin Kanunun 32'nci maddesine göre indirim ve iade konusu yapılması mümkün bulunmaktadır.⁹

60 no'lu KDV sirkülerinde teknoloji geliştirme bölgesinde üretilse dahi sayılan yazılımlar haricindeki istisna kapsamına girmediği, dolayısıyla oyun programları, network uygulamaları gibi yazılımların istisna kapsamında bulunmamaktadır.

2.5.2- KDV İstisnasının Uygulanması

Teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösterenler tarafından verilen bazı yazılım hizmetlerinde uygulanan istisna KDV kanunun geçici 20. maddesinde düzenlendiğinden bir kısmı istisna düzenlemesidir.

Girişimcilerin bu bölgelerde veya bölge dışında vergiye tabi işlemleri bulunduğu ve yüklenilen vergilerin ayrımının mümkün olmadığı durumlarda kısmi vergi indirimi söz konusu olacaktır. Yine indirilemeyecek KDV koşulları sonradan oluşması ve yüklenilen KDV'nin daha önce indirim konusu yapılmış olması durumunda, bu tutarların indirilemeyecek KDV haline dönüştüğü vergilendirme dönemine ait 1 no'lu KDV beyannamesinin "İlave edilecek KDV" satırına dahil edilmesi suretiyle indirim hesaplarından çıkarılması gerekmektedir.

Bir diğer durum ise kısmi ve tam istisna düzenlemelerinin çıkışması durumudur. Böyle bir durumda tam istisna hükümleri geçerli olmaktadır. Örneğin, teknokentte hazırladığı web sitesi tasarımına yönelik yazılımı yurtdışına satan bir firma hizmet ihracı şartlarının yerine getirilmiş olması koşuluyla bu yazılımı üretirken yüklendiği vergileri indirim konusu yapabilmekte, indirim konusu yapamadığı takdirde de hizmet ihracatı kapsamında iade talep edebilmektedir. Yine teknoloji geliştirme bölgesinde üretilen KDV kanunun 13/f maddesi kapsamında savunma amaçlı bir yazılım teslim edilmesi durumunda da tam istisna hükümleri geçerli olacak, yüklenilen KDV indirim ve iade konusu yapılabilecektir.¹⁰

Bugüne kadar kısmi istisna mahiyetindeki diğer işlemlere yönelik düzenlemeler ile paralellik sağlanması bakımından, bölgede faaliyette bulunan girişimcilerce teslim ve hizmet ifasına ilişkin olarak düzenlenecek fatura ve benzeri belgelerde "Katma değer vergisi kanunun geçici 20. maddesi uyarınca katma değer vergisi hesaplanmamıştır." yönünde bir şerhe yer verilmesi uygun olacaktır.

2.5.3- KDV İstisnasını Uygulamada Süre

4691 sayılı Kanuna eklenen (6170 sayılı Kanunun 7. maddesiyle değiştirilen birinci fıkrası) ile teknoloji geliştirme bölgesinde faaliyette bulunan girişimcilerin kazançlarının gelir veya kurumlar vergisinden istisna bulunduğu süre 31/12/2023 tarihine uzatılmıştır. Bu nedenle Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde faaliyette bulunan girişimcilerin kazançları 4691 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 06.07.2001 ile 31.12.2023 tarihleri arasında istisna olmakla birlikte, katma değer vergisi istisnası KDVK'nın geçici 20. maddesinin yürürlüğe girdiği 01.01.2004 tarihi ile 31.12.2023 tarihleri arasında geçerli olacaktır. Zira Katma Değer Vergisi istisnasına yönelik TGBK'nda bir hüküm bulunmamaktadır.

⁹ Şişli Güneş, Teknoparklarda KDV İstisnası, Vergici ve Muhasebeciyle Diyalog, Sayı:278, Haziran 2011.

¹⁰ Ferit Öz, Kısmi İstisnalar ve Teknokentlerde KDV Uygulanması, Bülten Dergisi, Kasım-Aralık 2011.

3- ÜLKEMİZDEKİ TEKNO PARKLARIN EKONOMİK KALKINMAYA ETKİLERİ

3.1- Sanayiye Sağlanan Faydalar

Ülkelerin, gelecekle ilgili hedefleri doğrultusunda oluşturdukları sanayi politikaları, bazı stratejik sektörlerin daha fazla gelişmesini gerekli kılar. Teknoparklar stratejik öncelikli sektörlerin gelişmesinde önemli rol oynarlar. Teknoparkların sanayiye katkıları şöyle sıralanabilir:

-Üniversite ile işbirliği sağlar, proje esaslı çalışma kültürünü geliştirir ve çok sayıda proje uygulamayı teşvik eder.

-Sanayi kuruluşlarına Ar-Ge alışkanlığı kazandırır ve bir takım vergi muafiyetleri ve teşvikler ile Ar-Ge finansmanının teminini kolaylaştırarak Ar-Ge kapasitesini geliştirir.

-Nitelikli eleman kapasitesini geliştirir.

Teknoparklar, sundukları bilgi, sermaye ve fiziki alt yapı imkânları sayesinde yeni iş potansiyellerinin ve yeni işletmelerin gelişmesine katkı sağlarlar. Girişimcilere sağlanan bu imkânlar, onların katlanmak zorunda olduğu bir çok maliyet ve riskten önemli ölçüde kurtularak potansiyellerini doğrudan yatırıma ve proje üretimine dönüştürmelerine imkân tanır. Bu avantaj, şirketlerin büyüme ve gelişmesini kolaylaştırır. Teknoparktaki firma elde ettiği Ar-Ge avantajlarıyla üretim teknolojisini geliştirir ve katma değeri daha yüksek ürünler üretebilir duruma gelir. Böylece firma, teknopark dışındaki rakiplerine kıyasla çok önemli avantajlar kazanmış olur.¹¹

Ayrıca teknoparklar, teknolojik kümelenmeyi destekleyerek sinerji artışına katkı sağlar. 1950'li yıllara kadar, her mühendislik dalında ayrı teknoloji üretimi gerçekleştirilirken, son zamanlarda, bir çok dalın araştırma alanları iç içe girmiş durumdadır. Teknoparklar, bilim ve teknoloji üretiminde, teknoloji kaynaşması (teknology fusion) olarak ifade edilen çok disiplinli anlayışın gelişmesine önemli katkı sağlarlar. Disiplinler arası teknolojik işbirliği, teknolojik bilginin, üretim sektörlerinin ihtiyaçlarını karşılamada daha etkin kullanılması sonucunu doğurmuş ve istenilen amaca kısa sürede ve etkin şekilde ulaşılmasını sağlamıştır.¹²

3.2- Üniversiteye Sağlanan Faydalar

Teknoparkların, yakınında yer alan üniversitelere sağladıkları yararları ise şu şekilde özetleyebiliriz:

- Sanayi ile daha çok ve daha etkin işbirliği olanakları (firmalara danışmanlık ve firmaların Ar-Ge birimleri ile ortak uygulamalı araştırma projeleri şeklinde),
- Firmalarla etkileşim sonucu ortaya çıkan yeni konularda temel ve uygulamalı araştırma imkanları,
- Üniversitedeki araştırma sonuçlarının ekonomik değere dönüşmesi.
- Teknoparklardan sağlanan fonların araştırmaya aktarılmasıyla üniversiteye kaynak yaratılması,
- Üniversite mezunlarına ve öğrencilerine istihdam olanağı sağlanması (mezunlara nitelikli iş ola-

¹¹ Ali Kınal, Bütüncül Bir Yaklaşımla Teknoparkların Ülke Ekonomisi Üzerindeki Etkileri, Çevrimiçi: <http://www.scribd.com/doc/65183329/Butuncul-Bir-Yakla%C5%9F%C4%B1mla-Teknoparklar%C4%B1n-Ulke-Ekonomisi-Uzerine-Etkileri> Erişim Tarihi: 17.05.2012.

¹² T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurumu, "4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu Uygulamalarının Değerlendirilmesi ile Uygulamada Ortaya Çıkan Sorunların Çözümüne İlişkin Öneri Geliştirilmesi Araştırma Raporu", Sayı:1, Ankara, 2009, ss.34-35.

nağı ve öğrencilere yarı zamanlı iş sağlanması yanında, oluşacak uygun ortam sayesinde yenilikçi firmaların oluşmasını sağlayacak “girişimciler”in yetişmesi),

- Bunların sonucu olarak, daha çok araştırma ve dolaylı olarak daha iyi bir eğitim ortamının oluşması.¹³

3.3- Ülkeye Sağlanan Faydalar

İleri bir toplum olmanın ön koşullarından biri; teknoloji ve bilim odaklı olabilmek ve teknoloji üreterek bu teknolojiyi global arenada kullanabilmektir. Bunun için de teknopark tohumlarının atılması ve teknokentlerin yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Teknoparklar, bilgi tabanlı, ileri teknoloji üreten ve/veya yenilikçi firmaların oluşumunu ve büyümesini, üniversitelerin araştırma altyapısına ayrılan kaynakların daha verimli kullanılmasını sağlar. Ülkenin teknolojik ve dolayısıyla ekonomik düzeyinin yükselmesi, gelişmiş inovasyon yolu ile ülkenin uluslararası rekabet gücünün artması ve bütün bunların sonucu olarak, ülkede refah düzeyinin yükselmesine imkan tanıyan mekanlardır.¹⁴

4- ÜLKEMİZDEKİ TEKNO PARKLARIN SORUNLARI ve ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Ülkelerin geleceklerine çok büyük katkılar sağlayan Ar-Ge ve inovasyon destekli teknoparkların ülkemizdeki uygulamalarda karşılaştıkları sorunlar aşağıda maddeler halinde sayılmıştır.

4.1- Mevcut Sorunlar

- Teknoparkların, kuruluş aşamasında ciddi anlamda ihtiyaç duyduğu destek mekanizmaları için Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilen kaynaklar yetersizdir. Bugün ülke genelinde toplam sayısı 43’ü bulan teknoparklara ileriki dönemlerde yenileri eklenecektir. Bu yüzden teknoparklara genel bütçeden daha fazla pay aktarılması ve başlangıç sermaye desteği sağlanmalıdır.

- Ülkemizde, teknoparklar genellikle üniversite yerleşkelerinde kurulmaktadır. Bu yüzden teknoparkların kuruluş aşamasında en önemli problemi yer ve bina sorunudur. Üniversitelerin, bu sorunu kendi sınırlı kaynaklarından tahsis etmesi mümkün değildir.

- Ülkemizde teknoparklar, kiradan üniversiteye gelir sağlayan bir rant aracı olarak görülmekte, böylelikle teknoparklarda faaliyet gösteren firmalarla yönetici şirketler arası ilişki yerine yönetici şirketler tarafından firmalara yüksek kiralarla kiraya veren ev sahibi-kiracı ilişkisine dönmesi,

- Üniversitelerimiz, teknopark yönetimine ve modern işletme yönetimi ilkelerinden çok uzaktırlar.

- Teknoparklarımız, önemli bir ihracat kalemi ve stratejik sektör olan yazılım ve bilişim merkezleri olma konusuna özen gösterecek bilgi, birikim ve yönetim yaklaşımına yeteri kadar sahip değildir.

- Teknoparklar hakkındaki mevcut yapı, yabancı yatırımcıları ülkemize çekme konusunda yetersizdir.

4.2- Teknoparkların Sorunlarına Yönelik Çözüm Önerileri

Ülkemizin ekonomik olarak kalkınmasında katkıları inkar edilemeyen teknoparklar, ulusal ve ulus-

¹³ H. Nevzat Özgüven, Teknoparkların Üniversitelere Katkıları ve Mühendislik Eğitime Etkileri, Ankara, Çevrimiçi: <http://www.me.metu.edu.tr/people/ozguven/Teknoparklar%C4%B1n%20E%C4%9Fitime%20Etkileri.pdf> Erişim Tarihi: 17.05.2012.

¹⁴ Özgür Durmaz, Teknoparkların Bir Kentin Ekonomik ve Sosyal Dönüşümü Üzerindeki Sosyal Etkileri: Mersin Örneği, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 2010.

lararası düzeyde rekabet edebilirliğimiz arttırmak için teknoloji, Ar-Ge, inovasyon ve her türlü devlet teşvikinden faydalanmaları, güçlü bir ekonomik yapının meydana getirilmesi ve sürdürülebilir kalkınma için büyük bir öneme haizdir. Bu nedenle, ülkemizin bilim ve teknolojiadaki hızlı gelişimindeki en önemli faktörlerinden biri olan teknoparkların daha işlevsel hale getirilmesi için mevcut sorunlarına yönelik bir takım önlemler şunlardır;

- Teknoparklarda faaliyet gösteren işletmelerin, üniversite-sanayi işbirliği çerçevesinde üniversitelerle koordineli çalışmasını sağlamak için üniversitelerden nitelikli işgücü ve bilgi birikimini sanayinin tecrübesi ile finansal gücünün birleştirilmesini sağlayıcı destekler sunulmalı, başarılı öğrenciler için ayrıca yurtdışı imkanlı devlet destekleri sağlanmalı, Hindistan ve Çin gibi teknolojik alanda uzun vadede yatırım yapan ülkelerin ülkelerindeki öğrencileri yurtdışında burslu eğitim imkanı sağlamaları

- Teknoparkların yönetici şirketleri tarafından teknoparklarda faaliyet gösteren firmalar yüksek kira getiren kiracı görünümünden uzak tutulmalı ve teknolojik gelişmeye katkı sağlayacak firmalara engel çıkartmaktan ziyade, bu alanlardan daha geniş katılımlı yararlandırılmalarını sağlayıcı kira tutarları belirlenmeli,

- Ülkemizin hızla değişen ve gelişen dünyada kendine üst sıralarda yer bulabilmesi amacıyla uluslararası piyasada rekabet etme gücü elde edebilmesi için sanayi, bilim ve teknolojinin birlikte hareket etmesini sağlayan teknoparkların etkinliğini artırıcı teknoloji politikalarına ağırlık verilmeli,

- Özellikle sürdürülebilir kalkınmanın sağlanabilmesi için diğer ülkelere göre daha üst teknolojiler üretilmesi gerekmekte, ülkemize bu teknolojik ivmeyi kazandıracak olan da bilişim sektörüdür. Bu nedenle bilişim sektöründe dünya ülkeleri arasında hak ettiğimiz konuma ulaşabilmek için bilişime daha çok önem verilmeli ve özellikle bilişim konusunda ülkemizdeki M.E.B.'nin başlatmış olduğu Fatih Projesinin dönüm noktası olmalı,

- ABD'de 380, Avrupa'da 250, Çin'de 300 Bilim Merkezi bulunmaktadır. Toplumumuzdaki öğrenci, akademisyen, mühendis, eğitimden yoksun ama doğuştan yetenekli insanımızın faydalanabileceği Bilim Merkezlerinin kurulması teşvik edilmeli,

- Ülkemizde yeni anayasa için çalışmaların yapıldığı bu zaman diliminde, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yapılacak yeni anayasamıza ileri teknoloji üretimini teşvik edici, buluşları ve Ar-Ge'yi teşvik eden maddeler konulmasının sağlanması,

- Teknoparkların, özellikle kuruluş aşamasında ciddi anlamda ihtiyaç duyduğu destek mekanizmaları için yeni adıyla Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilen sınırlı kaynak hususunda genel bütçeden daha fazla pay aktarılması ve başlangıç sermaye desteği sağlanmalı,

- Teknoparklarda faaliyet gösterecek olan akademik personelin mevzuattaki hükümler gereğince şirket kurma, şirkete ortak olma, yürütülen projelerde çalışması için tüm üniversiteleri içine alan bir standart konulmalı, çalışma saatleri esnetilmeli, akademik olarak terfi ettirilmelerinde yürüttükleri projeler, alınan patentler performans ve puanlama kriterine sokulmalı,

- Ülke olarak yenilikçilik konusunda AB ülkeleri içinde ancak son sıralarda kendimize yer bulmaktayız. Bu bağlamda patent başvuru sayımızda çok düşük seviyelerde kalmaktadır. Bu bağlamda teknoparkta faaliyet gösteren girişimcileri ve akademisyenleri teşvik edici patent sistemine oluşturulmalı,

- Ülkemizde faal durumda bulunan Teknoloji Geliştirme Bölgelerine uygulanan vergisel teşvikler ile muafiyetlerin teknolojik gelişmeler ışığında güncel kalmasına ve sektöre en uygun teşvikin ve-

rilmesine dikkat edilmeli, hatta teknoloji geliştirme bölgelerinde bulunan şirketlere yönelik bu konuda uzman kişilerden oluşan kişilerin istihdam edildiği ihtisas vergi daireleri oluşturulabilmeli

- Teknoparklar hakkında son yapılan 6170 sayılı Kanun düzenlemesi ile birlikte Teknoloji Transfer Ofislerinin ve Kuluçka merkezlerinin (İnkübatör) ihdas edilmesi, bölgedeki istisna kazançlarına uygulanan sürelerin uzatılması gibi yapılan yasal düzenlemelerin yanında, Ar-Ge çalışması yapan firmaların geliştirme aşamasından sonraki seri üretime başladığı zamana ilişkin de bir takım vergi kolaylıkları getirilmeli,

- Ar-Ge teşviklerinin ve mevzuatının tek elden yürütülememesi ve çok sayıda karar vericinin olması nedeniyle bürokratik sürecin uzaması nedeniyle kamu kurumları arasında eşgüdümü sağlayacak şekilde yerli ve yabancı kurumlarla muhatap olacak Maliye, Sanayi Bakanlıkları, TÜBİTAK vb. kurum yetkililerini bünyesinde barındıran özel bir birim kurulmalıdır.

5- SONUÇ

Ülkemiz, küresel rekabetin önemiyle birlikte bu rekabetin ana unsurları haline gelen “Ar-Ge ve İnovasyon”un önemini son yıllarda daha iyi anlamaya başladı. Ağırlıklı olarak bir kamu faaliyeti olarak görülen “Ar-Ge ve İnovasyon” şimdiler de daha çok özel sektör sayesinde daha ileriye götürülmeye çalışılmaktadır. Dolayısıyla hem kamu hem de özel sektörde, “Ar-Ge ve İnovasyon” çalışmalarına daha fazla kaynak ayrılmasında 2000’li yıllardan itibaren ülke olarak tanışmaya başladığımız Teknoparkların katkısı inkar edilemez bir gerçektir.

Bugün teknolojik gelişmeler, amaçladıkları hedeflere ulaşmayı kendi çıkarları için görev bilen, belirlenen hedeflere ilerlemek için büyük ve evrensel projeleri hayata geçiren ve her daim belirlenen bu hedefler doğrultusunda çalışmayı amaçlayan ülkeler tarafından gerçekleştirilebilir. Dolayısıyla teknolojik gelişmeyi hedefleyen ülkeler, gelecekteki konumlarını teknolojik açıdan gelişmelerine yardımcı olan inovasyon ve Ar-Ge harcamalarına önem vererek şekillendirebilmektedirler. Özellikle gelişmekte olan ülkeler için teknolojik gelişmeye büyük katkı sağlayan inovasyon ve Ar-Ge faaliyetleri, günümüz koşullarında bir lüks’ten öte, bir mecburiyet haline gelmiştir.

Ülkemiz içinde, uluslar arası platformda diğer gelişmekte olan ülkelerin bir adım daha önüne geçebilmesi için Ar-Ge ve inovasyon endeksli merkezlere duyulan ihtiyaç her zamankinden daha fazladır. Ancak, bu teknolojik üstlerinden beklenen hedeflere ulaşmak isteniyorsa, teknoparkların sorunlarına en kısa sürede kalıcı çözümler getirilmeli, vergisel yönden kaynaklarımızın imkan verdiği ölçüde teşvik edilmeye gayret edilmelidir. Zira teknolojiye yapılacak en ufak yatırım ülke geleceğimize yapılmış çok büyük bir yatırımdır.

KAYNAKÇA

- KOSGEB Destekleri Yönetmeliği
- 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu.
- 6170 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- KDVK-60/2011-1 no’lu KDV Sirküleri
- Erzurum Vergi Dairesi Başkanlığı’nın 23.12.2010 tarih ve B.07.1.GİB.4.25.15.01-2010-KDV-1303-2-16 Sayılı KDV İstisnası Özelgesi

- Atmaca, Kemal Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Yeni Dönem, Vergi Raporu Dergisi, Haziran 2012, Sayı:153. ss.61-71.
- Beyanname Düzenleme Kılavuzu, Maliye Hesap Uzmanları Derneği, 2012.
- Gelir ve Kurumlar Vergisi Beyanname Düzenleme Rehberi 2011, Vergi Denetmenleri Derneği Yayını
- Bayram, Sergen. 5746 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ile 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu Kapsamında Ücret Gelir Vergisi Teşviği ve İstisnası ile Sigorta Prim Teşviğinin Değerlendirilmesi”, Bülten Dergisi, Eylül-Ekim 2011, ss.44-47.
- Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Teşvikleri, Temmuz 2011, Çevrimiçi: <http://www.baka.org.tr/uploads/4408teknolojigelistirmebolgeleritesvikleri-temmuz2011-su.pdf> Erişim Tarihi: 16.05.2012.
- Demirci, Şener. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununda Yer Alan Yazılım ve Ar-Ge Faaliyetlerinden Elde Edilen Kazançlarda Kurumlar Vergisi, Vergi Raporu Dergisi, Ekim 2010, Sayı:133, ss.79-80.
- Durmaz, Özgür Teknoparkların Bir Kentin Ekonomik ve Sosyal Dönüşümü Üzerindeki Sosyal Etkileri: Mersin Örneği, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 2010, ss-50-51.
- Eren Metin. “Türkiye’nin Teknolojik Gelişmesinde Teknoparklar ve Ar-Ge Desteği”, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Mali İktisat Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2011.
- Güneş, Şibli Teknoparklarda KDV İstisnası, Vergici ve Muhasebeciyle Diyalog Dergisi, Sayı:278, Haziran 2011, s.123.
- Kıncal, Ali Bütüncül Bir Yaklaşımla Teknoparkların Ülke Ekonomisi Üzerindeki Etkileri, Çevrimiçi: <http://www.scribd.com/doc/65183329/Butuncul-Bir-Yakla%C5%9F%C4%B1mla-Teknoparklar%C4%B1n-Ulke-Ekonomisi-Uzerine-Etkileri> Erişim Tarihi: 17.05.2012.
- Öz Ferit. Kısmi İstisnalar ve Teknokentlerde KDV Uygulaması, Bülten Dergisi, Kasım-Aralık 2011, ss.44- 47.
- Özgüven, H. Nevzat. Teknoparkların Üniversitelere Katkıları ve Mühendislik Eğitimine Etkileri, Ankara, Çevrimiçi: <http://www.me.metu.edu.tr/people/ozguven/Teknoparklar%C4%B1n%20E%C4%9Fitime%20Etkileri.pdf> Erişim Tarihi:17.05.2012.
- Özdemir Filiz. “Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde (Teknokentlerde) Ar-Ge Faaliyetlerinin Muhasebe Standartları İle Vergi Mevzuatı Açısından İncelenmesi ve Buna İlişkin Bir Uygulama Örneği”, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2010.
- T.C Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurumu, “4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu Uygulamalarının Değerlendirilmesi ile Uygulamada Ortaya Çıkan Sorunların Çözümüne İlişkin Öneri Geliştirilmesi Araştırma Raporu”, Sayı:1, Ankara, 2009.